
USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2015)0063**Izvješće o napretku Crne Gore za 2014.****Rezolucija Europskog parlamenta od 11. ožujka 2015. o izvješću o napretku Crne Gore za 2014. (2014/2947(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 19. i 20. lipnja 2003. i njihov prilog naslovljen „Solunski program za Zapadni Balkan: kretanje prema europskoj integraciji”,
- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane¹ od 29. ožujka 2010.,
- uzimajući u obzir ishod Konferencije o pristupanju između EU-a i Crne Gore održane 16. prosinca 2014.,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije upućeno Europskom parlamentu i Vijeću od 22. svibnja 2012. o napretku Crne Gore u provođenju reformi (COM(2012)0222) i zaključke Vijeća od 26. lipnja 2012. o odluci o otvaranju pristupnih pregovora s Crnom Gorom 29. lipnja 2012.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 8. listopada 2014. naslovljenu „Strategija proširenja i glavni izazovi 2014. – 2015.” (COM(2014)0700), priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o napretku Crne Gore za 2014.” (SWD(2014)0301) te okvirni strateški dokument (2014. – 2020.) usvojen 19. kolovoza 2014.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća za opće poslove od 16. prosinca 2014. o proširenju te procesu stabilizacije i pridruživanja,
- uzimajući u obzir izjavu i preporuke s 9. sjednice Parlamentarnog odbora Europske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) održane 1. i 2. prosinca 2014.,

---

¹ SL L 108, 29.4.2010., str.3.

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Crnoj Gori,
  - uzimajući u obzir rad Charlesa Tannoeka, stalnog izvjestitelja Odbora za vanjske poslove o Crnoj Gori,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Crna Gora trenutačno jedina država u regiji koja je otvorila i privremeno zatvorila pregovaračka poglavlja s EU-om, što je pozitivan razvoj događaja; budući da se smatra da ta vodeća uloga ujedno predstavlja i veću odgovornost i u regionalnom kontekstu i u pogledu postupka proširenja općenito;
  - B. budući da se svaku zemlju kandidatkinju ocjenjuje prema njezinim postignućima i da će daljnji napredak ovisiti o učinkovitoj provedbi nacionalnih strategija reformi i akcijskih planova;
  - C. budući da su održiv dijalog i konstruktivna suradnja vlade i oporbe važni za napredovanje u pripremama za pristupanje i za povjerenje građana u izborni proces i državne institucije; budući da sve političke snage trebaju ostati usredotočene na proces pristupanja Crne Gore EU-u;
  - D. budući da bi Crna Gora trebala i dalje postizati dobre rezultate u području vladavine prava, što je temeljni preduvjet za njezino pristupanje EU-u i preuzimanje obveza koje donosi članstvo u EU-u; budući da je korupcija i dalje vrlo ozbiljan problem;
  - E. budući da civilno društvo ima važnu ulogu u procesu reformi i pristupanja EU-u;
  - F. budući da i dalje zabrinjava pitanje slobode izražavanja i medija; budući da su zabilježeni novi slučajevi nasilja nad medijima tijekom razdoblja izvješćivanja, unatoč tome što je evidentirano da se broj takvih slučajeva smanjio; budući da nadležna tijela trebaju poboljšati istrage i kazneni progon starih i novih slučajeva te stvoriti pozitivno ozračje za slobodno i neovisno djelovanje medija;
1. pozdravlja napredak ostvaren u pristupnim pregovorima napominjući da je dosada otvoreno šesnaest poglavlja, uključujući poglavlja 23., 24. i 31. te da su dva (znanost i istraživanje, obrazovanje i kultura) privremeno zatvorena;
  2. potiče nastavak pristupnih pregovora na temelju provedenih reformi i konkretnih rezultata, posebno onih postignutih u području vladavine prava, okruženja u kojem djeluju mediji i borbe protiv korupcije; pozdravlja to što je 16. prosinca 2014. doneseno više zakona u skladu s akcijskim planom za poglavlje 23.; smatra da napredak u pregovorima i unapređivanju strateškog, normativnog i institucionalnog okvira treba biti popraćen stvarnim napretkom na terenu uz naglasak na provedbi odgovarajućih akcijskih planova i strategija;
  3. pozdravlja daljnje jačanje pregovaračkih struktura, uključujući uspostavu Savjeta za vladavinu prava; poziva Vladu da pojača međuinstitucijsku koordinaciju te proširi savjetovanja među ministarstvima;
  4. ponavlja da reforme povezane s vladavinom prava predstavljaju samu srž procesa europske integracije te da su nužan preduvjet za ostvarivanje napretka u cjelokupnim pristupnim pregovorima; smatra da je politička volja i dalje neophodna za ostvarivanje i

održavanje znatnog napretka u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, što je pokazatelj neovisnosti, učinkovitosti i profesionalnosti pravosudnog sustava;

5. napominje da je važno zajamčiti uključenost civilnog društva u proces reforme njegovim aktivnim sudjelovanjem kako bi se ostvario potrebni napredak u pregovorima; poziva na aktivniji parlamentarni nadzor u tom pogledu;
6. pozdravlja usvajanje akcijskog plana za 2014. u cilju jačanja parlamentarnog nadzora i usvajanje Parlamentarnog etičkog kodeksa u prosincu 2014.; naglašava potrebu za jačanjem kapaciteta crnogorskog parlamenta i za pružanjem odgovora u vezi s tehničkim izvješćem koje je taj parlament usvojio u srpnju 2013. o navodnoj zlouporabi javnih sredstava u svrhu financiranja političkih interesa stranaka te naglašava da je daljnje sudsko djelovanje i dalje manjkavo; poziva Vladu da razmotri relevantne preporuke crnogorskog parlamenta i da poboljša pristup parlamenta potrebnim informacijama;
7. zabrinut je što je ozračje duboke podijeljenosti u društvu rezultiralo oporbenim bojkotom nekih sjednica parlamenta, naime one na kojima se postavljaju pitanja predsjedniku Vlade, te što se time potkopava demokratsko funkcioniranje institucija; stoga apelira na sve političke snage, kako u Vladi tako i u opoziciji, da se usredotoče na proces pristupanja Crne Gore EU-u i da u parlamentu započnu održivi dijalog i konstruktivnu suradnju; ističe da je jaka politička volja nužna za uspješnu provedbu tog procesa i snagu institucija;
8. poziva Vladu da učinkovito provede preporuke OESS/ODIHR-a, Venecijanske komisije i GRECO-a o izbornim pravilima i uskladi ih s europskim standardima i najboljim praksama, uključujući ona o pravu na samostalnu kandidaturu te razmjerno javno financiranje u svrhu promicanja jednakih uvjeta za sve kandidate te revizije djelovanja političkih stranaka; napominje da su lokalni izbori bili narušeni navodima o izbornim nepravilnostima; naglašava da bi te nepravilnosti trebala istražiti nadležna tijela koja bi prema potrebi protiv njih trebala pokrenuti kazneni progon;
9. naglašava važnost jasnog odvajanja države i stranaka; pozdravlja novi zakon donesen u prosincu 2014. o financiranju političkih stranaka i potiče sve političke stranke da vode evidenciju o njegovoj učinkovitoj provedbi, a sa svrhom znatnog smanjenja mogućnosti zlouporabe javnih sredstava; žali zbog činjenice da su važni dijelovi relevantnog zakonodavstva usvojeni bez međustranačkog konsenzusa;
10. pozdravlja jaču usredotočenost Komisije na reformu javne uprave u sklopu pristupnog postupka; pozdravlja to što je u tom pogledu ostvaren zacrtani napredak, ali primjećuje da se mogu poduzeti daljnje mjere za poboljšanje kvalitete zakonodavstva i lokalne uprave; izražava zabrinutost zbog politizacije javne uprave; poziva na povećanje transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti središnje i lokalne uprave te na njihovu bolju usklađenost, također na razini lokalne samouprave, poglavito kada je riječ o ulaganjima, planiranju projekata i provedbi; nužnim smatra rješavanje nedostataka u kriterijima za zapošljavanje, otpuštanje i ocjenu te u neprovođenju vrednovanja uspješnosti, ali i rješavanje slabih upravnih, nadzornih i inspeksijskih kapaciteta;
11. potiče ulaganje daljnjih napora u jačanje kapaciteta Ureda ombudsmana u slučajevima borbe protiv diskriminacije;

12. pozdravlja novu strategiju pravosudne reforme za razdoblje 2014. – 2018., pri čemu sa zadovoljstvom primjećuje uglavnom pravovremenu provedbu relevantnog akcijskog plana te izbor novog vrhovnog državnog tužitelja; pozdravlja nove zakonske mjere za postizanje veće transparentnosti izbora državnih tužitelja; napominje da je napredak zabilježen na području pravosudne reforme olakšao otvaranje četiriju novih poglavlja na međuvladinoj konferenciji u prosincu 2014.; potiče daljnja nastojanja u pogledu nadgledanja i daljnjeg smanjenja neriješenih sudskih slučajeva i trajanja sudskih postupaka te poboljšanja učinkovitosti Ustavnog suda;
13. pozdravlja napredak koji je Crna Gora ostvarila u pogledu provedbe reformi kojima je cilj bio osigurati neovisnost i povećati učinkovitost pravosuđa; i dalje je ozbiljno zabrinut zbog neželjenog utjecaja na neovisnost pravosuđa, posebice u pogledu zapošljavanja i napredovanja sudaca i tužitelja; ističe potrebu da se hitno poboljšaju kriteriji odabira pri imenovanjima i unaprjeđenjima te da se poštuju načela zakonitosti i proporcionalnosti u disciplinskim postupcima; poziva na ključne mjere reforme u pogledu zapošljavanja, unaprjeđenja i disciplinskih sustava za suce i tužitelje; napominje da neke od tih problema treba rješavati u okviru paketa organizacijskih zakona o sudstvu;
14. zabrinut je zbog neriješenih sudskih predmeta pred Ustavnim sudom, osobito onih koji su povezani s mogućim sustavnim kršenjem ljudskih prava, kao što je inicijativa za ispitivanje ustavnosti Prekršajnog zakona;
15. zabrinut je što nisu poduzete ozbiljne mjere u cilju rješavanja slučajeva nekažnjavanja ratnih zločina; potiče nadležna tijela da pravovremeno kazneno progone ratne zločine, pa i one počinjene na najvišoj razini; poziva nadležna tijela da provedu učinkovitu istragu, progon, suđenje i kažnjavanje ratnih zločina u skladu s međunarodnim normama te da zajamče izvršavanje sudskih odluka, a žrtvama omoguće brz pristup pravosuđu i pravednu naknadu štete;
16. zabrinut je što je unatoč znatnim financijskim sredstvima koja su međunarodni donatori darovali vlastima ostvaren tek ograničeni napredak u borbi protiv korupcije koja i dalje prijete pravilnom radu i stabilnosti demokratskih institucija, vladavini prava i gospodarskom razvoju; poziva Nacionalni odbor za provedbu strategije za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala da kao glavno tijelo za koordinaciju borbe protiv korupcije preuzme proaktivniju ulogu; ističe hitnu potrebu za aktivnijim sudjelovanjem i učinkovitom suradnjom vlade, svih sektora javnog života i civilnog društva u sprečavanju korupcije, ali i jačanju zakonodavnog okvira te zaštiti zviždača;
17. potiče vlasti da osnaže kapacitete tužiteljstva, sudstva, policije i drugih tijela kaznenog progona te da razviju pouzdan sustav evidencije istraga, progona i osuda na svim razinama, uključujući slučajeve korupcije na visokoj razini; pozdravlja donošenje zakona o suzbijanju korupcije, a posebno zakona o lobiranju, općem upravnom postupku i javnoj nabavi te izmjene zakona o sprečavanju sukoba interesa; poziva na njihovu učinkovitu provedbu čime bi se omogućila veća suradnja među tijelima kaznenog progona te unaprijedili sustavi provjera sukoba interesa i imovinskih kartica; poziva Komisiju da pomno nadgleda provedbu tih zakona; smatra važnim jačanje institucija kako bi im se omogućilo da zauzmu proaktivniji stav protiv korupcije te potpuno uključivanje novog parlamentarnog odbora za nadzor rada Agencije za borbu protiv korupcije, koja bi trebala dobiti dostatne resurse; ističe da nedostaci u pogledu neovisnosti i odgovornosti pravosudnog sustava i dalje predstavljaju izvor duboke

zabrinutosti i prepreka u borbi protiv korupcije;

18. također poziva pravosuđe na transparentnije djelovanje u slučajevima korupcije i organiziranog kriminala, posebice kada je riječ o objavljivanju u presudama imena poslovnih subjekata, fizičkih osoba i javnih službenika upletenih u ta kaznena djela;
19. napominje da učestale pravne promjene mogu omesti učinkovitost borbe protiv organiziranog kriminala; poziva na jačanje kapaciteta nadležnih tijela, posebice u provedbi složenih istraga i rješavanju teških slučajeva; pozdravlja izmjene Kaznenog zakona u svrhu sprečavanja i nadziranja radikalizacije i vjerskog ekstremizma; pozdravlja novi kazneni zakon kojim se kriminaliziraju „strani borci”, uključujući džihadiste; poziva nadležna tijela da učinkovito provode relevantne zakonske odredbe kako bi spriječila i pratila potencijalne prijetnje sigurnosti crnogorskih građana; naglašava važnost borbe protiv svih oblika ekstremizma;
20. pozdravlja potpisivanje Sporazuma o strateškoj i operativnoj suradnji između Crne i Gore i EUROPOL-a, napredak ostvaren u pregovorima o sklapanju sporazuma s EUROJUST-om te činjenicu da su crnogorske institucije dobile status promatrača u relevantnim europskim pravosudnim mrežama; potiče blisku operativnu suradnju s relevantnim europskim sudskim tijelima, uključujući i pitanje trgovanja ljudima;
21. prima na znanje napore koji su nedavno poduzeti da bi se poboljšali mehanizmi savjetovanja s organizacijama civilnog društva u cilju postizanja veće transparentnosti u oblikovanju politike i zakonodavstva u okviru sveobuhvatnog procesa; pozdravlja javne rasprave na temu preispitivanja akcijskih planova o poglavljima 23. i 24.; poziva nadležne vlasti na daljnji razvoj održivog javnog financiranja organizacija civilnog društva te odgovarajućeg institucionalnog okvira; pozdravlja činjenicu da je vlada imenovala novi savjet za razvoj nevladinih organizacija; poziva nadležne vlasti da prilagode pravni okvir i praksu u cilju zaštite aktivista civilnog društva od napada i govora mržnje koji se navodno promiču u određenim novinama te na izgradnju radnog okružja bez straha ili straha od odmazde;
22. ponovno ističe važnost slobode izražavanja kao jedne od temeljnih vrijednosti Europske unije; smatra nužnom potpunu neovisnost novinara; uvelike je zabrinut zbog sve goreg stanja u području slobode medija, slabih profesionalnih i etičkih normi među zaposlenima u crnogorskim medijima; duboko žali zbog toga što se nastavljaju incidenti usmjereni protiv novinara i imovine u vlasništvu medijskih kuća; napominje da je Vlada Crne Gore osnovala povjerenstvo koje će provesti istragu u vezi s napadima na novinare; poziva nadležna tijela da provedu preporuke tog povjerenstva i da budu dosljedna u kaznenom progonu počinitelja i izricanju pravomoćnih presuda tim počiniteljima; smatra da je radi produbljivanja demokratskih normi ključno imati neovisne javne medije s neovisnim uredništvom te stabilnim i održivim financiranjem; ističe odgovornost svih koji djeluju u politici i medijima za poticanje klime tolerancije drugačijih mišljenja; ističe da javne izjave u prilog slobodi medija pomažu stvoriti klimu koja doprinosi poštovanju i zaštiti novinara; pozdravlja dogovor predstavnika medija o ponovnom razmatranju etičkog kodeksa kao prvog koraka k unaprjeđenju samoregulacije medija; smatra da je potrebno donijeti jasan zakonski okvir u kojemu će se utvrditi pravila u vezi s vlasništvom nad medijima i njihovim financiranjem;
23. smatra da transparentno djelovanje u vezi s totalitarnom prošlošću, uključujući otvaranje arhiva tajnih službi, predstavlja korak naprijed prema demokratizaciji,

odgovornosti i institucionalnoj snazi;

24. pozdravlja činjenicu da je zakon o borbi protiv diskriminacije gotovo u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom; poziva vlasti na rješavanje preostalih nedostataka u pogledu rasne diskriminacije i uvođenja sankcija; poziva vlasti da osiguraju sve neophodne financijske i administrativne resurse Vijeću za borbu protiv diskriminacije iako uočava određeni napredak u socijalnom uključivanju i obrazovanju Roma, zabrinut je zbog stope prekida školovanja i niskog udjela studenata romskog podrijetla među sveukupnom studentskom populacijom; poziva da se podupru inicijative kojima se potiču stambeno zbrinjavanje, zdravlje, obrazovanje i zapošljavanje Roma te osnaživanje Romkinja i obrazovanje romskih studentica; pozdravlja napore nadležnih tijela da zaštite prava zajednice LGBTI tijekom druge Povorke ponosa koja je održana bez incidenata; ipak, izražava zabrinutost zbog toga što se napadi na članove i aktiviste zajednice LGBTI nastavljaju; potiče političke aktere i aktere civilnog društva na borbu protiv sveopće netrpeljivosti i nasilja usmjerenog protiv seksualnih manjina, poglavito na napore oko obrazovanja i informiranja javnosti kako bi se promijenili stavovi te na osposobljavanje policije, tužitelja i sudaca;
25. pozdravlja napredak postignut u zakonskom okviru u pogledu prava osoba s invaliditetom; napominje da je za usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a potrebno usvojiti daljnje mjere; poziva Vladu da ubrza napredak u vezi sa pristupačnošću zgrada osobama s invaliditetom te smatra žalosnim to što većina državnih i lokalnih institucija, uključujući izabrane prioritetne zgrade (kao što su Parlament i sudovi), i dalje nije pristupačna osobama s invaliditetom; i dalje je zabrinut zbog velikog broja osoba s invaliditetom koje prekidaju školovanje nakon završene osnovne ili srednje škole; napominje da je važno osigurati dovoljnu transparentnost u vezi s Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te njegovim rashodima;
26. ističe potrebu za daljnjim jačanjem provedbe zakona i politika koji se odnose na djecu te daljnjih mjera u vezi s njima, kao i za stvaranjem odgovarajućih kapaciteta; poziva na poboljšanje kvalitete obrazovanja za svu djecu i na daljnje napore oko zaštite djece kao ranjive skupine; naglašava da je važno proširiti opseg reforme maloljetničkog kaznenog prava i na djecu uključenu u upravne, građanske i kaznene postupke kako bi se potakao širi pristup pravdi;
27. izražava zabrinutost zbog toga što je napredak u području prava žena, ravnopravnosti spolova, zastupljenosti žena u politici i na tržištu rada kao i borba protiv nasilja u obitelji i dalje ograničen; u tom smislu ističe hitnu potrebu za ubrzanjem napretka u području prava žena, ravnopravnosti spolova, zastupljenosti žena u politici i na tržištu rada te borbe protiv nasilja u obitelji; stoga poziva na bolju uključenost Parlamenta, strukturiranu suradnju s civilnim društvom, unaprjeđenje kapaciteta institucija, uključujući bolju suradnju socijalnih službi te policijskih i pravosudnih tijela; poziva da se prednost da mjerama za zaštitu prava žrtava te da se sva pozornost posveti provođenju mjera sprečavanja, istrage i kažnjavanja slučajeva obiteljskog nasilja te obeštećenja žrtava;
28. pozdravlja politike Crne Gore usmjerene na stvaranje klime koja pogoduje toleranciji i uključenosti svih nacionalnih manjina; snažno potiče crnogorske vlasti da dodatno zaštite multinacionalni identitet regije Boke Kotorske i ojačaju njezinu suradnju sa susjednim državama članicama EU-a u području kulture i gospodarstva;

29. pozdravlja činjenicu da se nastavlja s jamčenjem i korištenjem slobode mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi; napominje da su napetosti i dalje prisutne između Srpske i Crnogorske pravoslavne crkve, osobito kad je riječ o pitanjima vlasništva; poziva na donošenje novog zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica;
30. potiče vladu da provede održive gospodarske reforme, uključujući zakonske odredbe o mehanizmima zaštite tržišnog natjecanja, u cilju poticanja konkurentnosti i prevladavanja strukturnih nedostataka, rješavanja problema velikog neformalnog sektora te poboljšanja poslovnog okruženja općenito; poziva na jačanje socijalnog dijaloga među različitim partnerima; nadalje, poziva na jačanje kapaciteta, uključujući sudjelovanje u javnom savjetovanju, te na oblikovanje i usklađivanje gospodarske politike kako bi se, između ostalog, smanjile regionalne razlike; ustraje na potrebi za učinkovitim borbom protiv izbjegavanja poreza; zabrinut je zbog činjenice da bi pravne i pravosudne nesigurnosti, uključujući izdavanje dozvola, postupke porezne uprave i izvršavanje ugovornih obveza, mogle predstavljati rizik za gospodarske aktere i dovesti u pitanje sposobnost Crne Gore da privuče strana ulaganja; ističe potrebu da se hitno riješe trgovinski sporovi sa stranim ulagačima koji su iznimno važni za gospodarstvo Crne Gore; izražava zabrinutost zbog izostanka opipljivog napretka u pogledu stanja na tržištu rada te konstantno visoke stope nezaposlenosti mladih i dugoročne nezaposlenosti te stoga poziva na donošenje aktivnih mjera za tržište rada;
31. napominje da i dalje nema dovoljno dijaloga između poslodavaca i posloprimaca te poziva na daljnje osnaživanje prava osoba koje osnivaju nove sindikate; pozdravlja izmjene i dopune radnog zakonodavstva kako bi se regulirala prava zaposlenika u slučaju stečaja; potiče Vladu da ubrza rad na svome prvom programu reforme politike zapošljavanja i socijalne politike da bi se utvrdili glavni izazovi s kojima se Crna Gora suočava u području politike zapošljavanja i socijalne uključenosti te da bi se na njih odgovorilo;
32. odaje priznanje provedbi Akta o malim poduzećima i činjenici da je Crna Gora pristupila Programu za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME); poziva na bržu provedbu javnih programa potpore za mala i srednja poduzeća jer ona predstavljaju jednu od glavnih pokretačkih sila gospodarskog razvoja;
33. i dalje je ozbiljno zabrinut zbog odgode okončanja stečajnog postupka najvećeg crnogorskog industrijskog proizvođača, postrojenja za proizvodnju aluminijskog KAP, kojim su prekršene obveze Crne Gore iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SAA); poziva Vladu i uključene strane da pronađu održivo rješenje za KAP u skladu s pravilima o državnoj potpori iz SAA-a i na temelju transparentnosti i vladavine prava;
34. izražava žaljenje zbog toga što Crna Gora nije poštovala nalog ciparskog suda u vezi s prodajom postrojenja KAP i poziva Crnu Goru da u cijelosti prizna mjerodavne odluke pravosudnih tijela država članica EU-a;
35. potiče Crnu Goru da nastavi ostvarivati napredak u području povezanom sa zaštitom okoliša i klimatskim promjenama tako što će ojačati administrativne kapacitete, razviti održive energetske politike i promicati gospodarski model kojim će se poštovati okoliš i potaknuti ulaganja kako bi zajamčila usklađenost s pravnom stečevinom koja se odnosi na okoliš i klimu; podsjeća da je potrebno izraditi nacrt nacionalne energetske strategije kojom će se uzeti u obzir mnogi različiti obnovljivi izvori energije kao i činjenica da treba poštovati prirodnu baštinu i područja koja su pod zaštitom i međunarodno

priznata; hitno poziva na savjetovanje sa susjednim zemljama u prekograničnim projektima;

36. poziva na dugoročno planiranje u vezi s turizmom u priobalnom području i na uspostavu snažnih mehanizama za sprečavanje uništavanja okoliša i korupcije u sektoru prostornog planiranja te u građevinskom sektoru;
37. pohvaljuje proaktivno sudjelovanje Crne Gore i konstruktivnu ulogu u regionalnoj i međunarodnoj suradnji te postupku regionalnog pomirenja; čestita Vladi što se potpuno uskladila sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a i potiče vlasti da i dalje usklađuju vanjsku politiku svoje države s vanjskom politikom EU-a, posebno imajući u vidu sadašnje stanje ugroženosti međunarodnom terorističkom prijetnjom; čestita Vladi Crne Gore koja, zajedno s Vladom Albanije, jedina među državama kandidatkinjama Zapadnog Balkana za članstvo u EU- u potpunosti podržava stavove i odluke EU-a o stanju u Ukrajini; poziva crnogorske vlasti da unaprijede suradnju s međunarodnim političkim i gospodarskim partnerima kako bi ojačali otpornost države na pritiske izvana i na pokušaje destabilizacije usmjerene prema Crnoj Gori i prema regiji; pozdravlja sudjelovanje Crne Gore u građanskim i vojnim misijama EU-a, NATO-a te UN-a;
38. poziva sve članice NATO-a, a posebice države članice EU-a koje su članice NATO-a, da aktivno podrže pristupanje Crne Gore NATO-savezu s ciljem postizanja veće sigurnosti na Jadranskom moru, gdje su sve druge države već članice NATO-a, a time i postizanja veće regionalne sigurnosti;
39. potiče Crnu Goru da što prije u procesu pristupanja riješi i preostala bilateralna pitanja sa svojim susjedima na konstruktivan način i u dobrosusjedskom duhu; ponovno ističe potrebu za brzim rješavanjem aktualnih graničnih sporova i pitanja sukcesije s Hrvatskom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Kosovom; potiče daljnju suradnju sa susjednim zemljama putem razmjene iskustava o pregovorima o pristupanju; pozdravlja promatrački status Crne Gore u okviru Ugovora o energetskej povelji;
40. poziva na brzo sporazumno rješenje graničnog pitanja s Republikom Hrvatskom, a u slučaju nemogućnosti pronalaženja sporazumnog rješenja poziva na rješavanje spora pred Međunarodnim sudom u Haagu, u skladu s pravilima i načelima međunarodnog prava;
41. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te Vladi i Parlamentu Crne Gore.